

İzmir Mebusu Nuriye Pınar'ın, Üniversiteler Kanununun 38 nci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/219)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Üniversiteler Kanununun 38 nci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkındaki kanun teklifim esbabı mucibesıyla birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Alâkalı encümenlere havalesi hususunu saygılarımla rica ederim.

İzmir
N. Pınar

4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 38 nci maddesine bir ek fıkra ilâvesi hakkında kanun teklifi gerekçesi

Asistanlık, akademik meslekin kaynağını teşkil eder. Mevcut üniversitelerin kadrolarını ikmal ve ilerde yeniden açılacak üniversitelerin öğretim kadrolarını yetiştirebilmek için, asistanlık müessesine fevkalâde ehemmiyet vermek zarureti aşîkârdır. Mevcut üniversitelerimizin, yeni öğretim elemanlarını yetiştirmek hususundaki vazifelerini yerine getirebilmeleri için, en müstait ve iyi derecelerle fakültelerini bitirmiş ve asistanlıkta bilhassa öğretici kabiliyetleri ile temayüz edebilecek evsaf-taki mezunlarını teşvik etmek suretiyle derhal asistanlığa alabilmelerini temin etmek lâzımdır. Kaldı ki, asistan olabilmek için sadece, fakülteleri çok iyi derecelerle bitirmiş olmak kâfi gelmemekte ve fakat ayrıca asistanın iyi derecede yabancı dile âşina olması, devamlı olarak çalışmak kabiliyetine sahip bulunması ve kısa bir zaman fâsılası içinde doktorasını ikmal eylemesi şartları araştırılmaktadır. Mevcut mevzuat, asistandan beklenen bu üstün vasıflara ve ileri derecede faaliyet mecburiyetlerine karşılık, malî bakımdan, diğer memurlara nazaran farklı bir durum ihdas eylememiş bulunduğu içindir ki, son beş altı seneden beri fakültelerimiz gerekli şartları haiz asistan bulma hususunda müşkülâta mâruz kalmakta ve bâzı fakültelerin asistan kadroları doldurulamamaktadır. Bu duruma ait diğer mühim bir sebep de son yıllarda hususî iktisadi sektördeki inkişaf dolayısıyla, kıymetli mezunların yüksek ücretlerle derhal dışardaki hizmetlere cezbedilmiş olmasıdır.

Halen mevcut durumun, üniversitelerin müstakbel inkişafı ve ilim adamı nesillerini yetiştirmek bakımlarından ciddî bir vaziyeti ortaya çıkarmış bulunduğunu söylemek icabeder.

İşte, bu mucip sebepler dolayısıyledir ki, asistanlık meslekine kıymetli ve müstait gençleri cezbedebilmek için, asistan olarak tâyin edilenlere, maaşlarına ilâve olarak ayda 100 lira tazminat verilmesini teminen Üniversiteler Kanununun 38 nci maddesine bir son fıkra eklenmesi derpşi edilmiştir. Ayrıca 38 nci maddede mevcudolup doktorasını veren asistanlara, doçentlik tezi çalışmalarına başlar başlamaz 50 lira tazminat verilmesini derpşi eden hüküm de mahfuz tutulmuştur. İşbu hükümle hem, asistanlık meslekine ilgi çekilmesi sağlanacak ve hem de öğretim üyelerine tazminat verilmesini âmir bulunan 32 nci madde ile asistanların durumu ahenktar hale getirilmiş olacaktır.

Maarif Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maarif Encümeni

Esas No. 2/319

Karar No. 19

25 . II . 1957

Yüksek Reisliğe

İzmir Mebusu Nuriye Pınar'ın, encümenimize havale edilmiş bulunan «Üniversiteler Kanununun 38 nci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkındaki kanun teklifi encümenimizde alâkalı vekâletler ve üniversite mümessilleri de hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere edilmiştir.

Esbabı mucibede izah edildiği gibi bugünkü iktisadi şartların üniversite ve yüksek okul mezunlarına serbest hayatta kolaylıkla yüksek kazançlar temin etmesi yüzünden üniversitemizden mezun olan gençlerin 30 - 35 lira asli maaşla asistanlığa yanaşmadıkları ve bu sebeple fakültelerimizin gerekli şartları haiz asistan bulmak hususunda müşkülât çektiği bir vakiadır.

Bu durum, mevcut üniversitemizin açık kadrolarını doldurmak ve ileride açılacak yeni üniversitelerin öğretim kadrolarına lüzumlu öğretim elemanlarını yetiştirebilmek için asistanlık müessesesine hususi bir ehemmiyet vermeyi ve gerekli tedbirleri almayı icabettirmektedir. Kabiliyetli gençlerimizi ilmî çalışma sahasına cezb-

edebilmek için teklif edilen 100 liralık tazminat dahi az görülmüşse de Üniversiteler Kanununun 32 nci maddesinde diğer öğretim üyelerine tanınan tazminat hadlerini tecavüz etmemek için, ileride Personel Kanunu çıkarıldığı zaman heyeti unumiyesinin birlikte ayarlanması temennisiyle şimdilik bu miktar kâfi görülmüş ve teklifin heyeti unumiyesi aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine sevk edilmek üzere saygı ile sunulur.

Maarif Encümeni Reisi Mazbata Muharriri

Rize

Sivas

A. Morgül

B. Örnekol

Kâtip

Ankara

Ankara

Burdur

Â. Temuçin

Ö. Bilen

M. Özbeç

Gümüşane

İzmir

Trabzon

S. Özcan San

N. Pınar

H. Ağanoğlu

Urfa

A. Özbay

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 2/319

Karar No. 131

8 . VI . 1957

Yüksek Reisliğe

İzmir Mebusu Nuriye Pınar'ın, Üniversiteler Kanununun 38 nci maddesine bir fıkra ilâvesi hakkındaki kanun teklifi Maarif Encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimize havale edilmiş olmakla teklif sahibi ve Hükümet mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun teklifi, esbabı mucibesinde ve teklifi bidayeten tetkik eden Maarif Encümeninin mazbatasında belirtildiği üzere üniversitemizden mezun olan kıymetli ve müstait gençlerimizin üniversite tedris heyetinin kaynağını teşkil eden

asistanlık müessesesine rağbet etmediği ve bu yüzden birçok kadroların münhal bulunduğu cihetle hem kadrolarını ikmal ve hem de ileride açılacak üniversitelerin tedris kadrolarını doldurabilmek için asistanlık müessesesinin cazip bir hale getirilmesini teminen 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 38 nci maddesine bir fıkra ilâvesi suretiyle asistanlara bu maddede yazılı haklardan başka her ay yüz lira üniversite tazminatı verilmesi maksadıyla sevk edilmiş bulunmaktadır.

Teklif üzerinde encümenimizde cereyan eden müzakerelerde asistanlık müessesesinin akademik kariyerin membamı teşkil ettiği ve müntesiple-
rinin bu müessesede gösterecekleri faaliyet ve muvaffakiyet neticesi doçent, profesör ve ordi-
naryüs profesör olarak üniversitede hizmet gö-
recekleri ve kariyet akademiğe dâhil kimselere
verilmekte olan üniversite tazminatına haiz ol-
dukları sıfat bakımından asistanların da müsta-
hak buldukları ifade edilmiş ve 38 nci mad-
denin son fıkrası hükmü ile doçentlik imtiha-
nına hazırlanmakta olan asistanlara doçentlik
kadrosu münhal olmadığı takdirde üç sene müd-
detle verilmekte olan 50 liranın imtihanında do-
çentlik hakkını kazansa dahi bu müddetin hita-
mında kesilmekte olduğundan haksız ve zararlı
neticeler verdiği göz önünde tutularak eğlemsiz
doçent olarak vazife görenlere 150 ve asistanlara
38 nci madde ile temin edilen haklar baki kal-
mak üzere 100 liranın her ay üniversite tazmi-
natı olarak verilmesi mâdelet bakımından uy-
gun olacağı mülâhazasıyla teklif edilmiş ve en-

cümenimiz de bu teklifi yerinde görerek birinci
maddeyi bu esasa göre tadilen kabul etmiştir.

İkinci maddesi tadilen ve üçüncü maddesi
aynen kabul olunan kanun teklifi Umumi He-
yetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reis-
liğe sunulur.

Bütçe En.	Bu mazbata M.	Kâtip
Reisi Y.	Erzurum	Tokad
Zonguldak	Ş. Erker	Ö. Sunar
S. Ataman	Balıkesir	Çankırı
Aydın	M. H. Timurtaş	T. Uygur
Z. Uray	Eskişehir	Gümüşane
Çorum	M. Başkurt	Z. Başağa
Y. Gürsel	Muğla	Muğla
İzmir	N. Poyrazoğlu	A. Sarıoğlu
B. Bilgin	Niğde	Ordu
Muş	A. N. Kadroğlu	S. İşbakan
Ş. Ağaoğlu	Sinob	Trabzon
Seyhan	S. Somuncuoğlu	S. F. Kalaycıoğlu
A. Topaloğlu	Yozgad	Yozgad
Trabzon	D. Akbel	T. Alpay
İ. Şener		

İZMİR MEBUSU NURİYE PINAR'IN TEKLİFİ

*Üniversiteler Kanununun 38 nci maddesine bir
fıkra ilâvesi hakkında kanun teklifi*

MADDE 1. — 4936 sayılı Üniversiteler Ka-
nununun 38 nci maddesine aşağıdaki fıkra ek-
lenmiştir :

Asistanlara işbu maddede gösterilen istih-
kaklarından başka her ay 100 lira üniversite
tazminatı verilir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden iti-
baren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya İcra Vekil-
leri Heyeti memurdur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

*Üniversiteler Kanununun 38 nci maddesine bir
fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihası*

MADDE 1. — 4936 sayılı Üniversiteler Ka-
nununun 38 nci maddesine aşağıdaki fıkra ek-
lenmiştir :

Doçentlik imtihanını başarı ile verdiği hal-
de eylemli doçentliğe tâyin edilemeyip eylem-
siz doçent durumuna geçenlere her ay (150) ve
asistanlara bu maddedeki haklardan ayrı olarak
(100) lira üniversite tazminatı verilir.

MADDE 2. — Bu kanun 30 Ekim 1957 tari-
hinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Teklifin üçüncü maddesi ay-
nen kabul edilmiştir.